

[Lis Starcke]

Beslutningsforslag nr. B 20, boykot af økonomiske aktiviteter m.v. i Den sydafrikanske Republik, er jo en gammel kending, men jeg vil sige, at retsforbundet har ikke skiftet mening i denne sag nu, da vi får den for fjerde gang. Vi mener fortsat, at disse 8 punkter, gennemført alene fra dansk side, ikke har andet end en ringe og svag symbolsk betydning, og mere i Danmark end i Sydafrika, mens det strider mod godt købmandskab og den frihandel, som retsforbundet betragter som et af de bedste midler til forståelse mellem nationerne og et af midlerne til at fjerne årsagerne til stridigheder og krig.

Lad mig også gentage, at retsforbundet finder apartheidpolitikken i Sydafrika afskyelig, og det vil vi gerne sige og også vise åbent. Men vi mener ikke, at dette er midlet.

Skal en boykot af økonomiske aktiviteter have nogen som helst og gerne en hurtig virkning, vil det efter retsforbundets mening kun ske, hvis der bliver tale om en absolut boykot besluttet af FNs sikkerhedsråd og med deltagelse af samtlige store industrilande, sådan som det skete med hensyn til våbenembargoen mod Sydafrika, hvorfor jeg ikke kan lade være med her på retsforbundets vegne at udtrykke stor beklagelse og bekymring over den påståede våbensmugling til Sydafrika foretaget af visse danske rederier. Retsforbundet har sammen med andre partier bedt om at få foretaget en grundig undersøgelse af disse beklagelige forhold.

Udenrigsministeren er under de tidligere behandlinger af boykotforslagene blev spurgt om, hvad man fra dansk side har foretaget sig for at lægge pres på FNs sikkerhedsråd for at opnå bindende sanktioner. Det er vor overbevisning, at kun et sådant overvældende pres mod Sydafrika har nogen som helst chance for at påvirke den hvide mindretalsregering, og kun derfor vil det have nogen mening. Den hvide regering i Sydafrika ved jo udmærket godt, hvad samtlige andre lande mener om dens onde og uretfærdige styre. Men jeg vil gerne gentage spørgsmålet til ministeren: hvad har man fra dansk side gjort for at få sikkerhedsrådet til at påbyde bindende sanktioner over for Sydafrika? Har man givet op over for det, eller bliver man ved?

Med hensyn til sportsboykotten, der på et vist tidspunkt i alt fald var ret generel, så

havde den en positiv virkning med hensyn til de sortes rettigheder på sportspladserne.

Der kan være grund til at stille endnu et spørgsmål til ministeren. Ganske vist har jeg også stillet det én gang før, men lidt vand er der jo løbet i stranden siden den 14. februar i år. Jeg spørger: hvilke resultater har den nordiske arbejdsgruppe for foranstaltninger mod Sydafrika at opvise? Udenrigsministeren var selv inde på det, men sagde ikke rigtig noget. Han sagde dog, at man ikke kunne få de andre nordiske lande til at gå videre. Men den nordiske arbejdsgruppe fik jo netop til opgave at undersøge, hvilke andre foranstaltninger end våbenembargoen der kunne komme på tale. Er det opgivet, eller finder man på noget dér?

Det er vigtigt for retsforbundet at få dette at vide, for vi tror altså ikke på, at foranstaltninger alene fra dansk side har nogen som helst gunstig virkning i Sydafrika, og herhjemme har de kun skadelige virkninger. Vi har indtil 4 gange været igennem alle disse argumenter for og imod, og jeg vil sige, at retsforbundet vil ikke kunne støtte dette beslutningsforslag.

Med hensyn til stop for indkøb af kul, det er beslutningsforslag nr. B 35, må man sige, at der er sket en vis blødgøring, idet man i det mindste får en forpligtende plan, hvorefter kulimporten fra Sydafrika over en kort årrække nedtrappes til nul. Sandheden er jo den, at der ikke er lovhjælp til at forbyde elselskaberne at købe kul i Sydafrika. Man kan kun henstille, sådan som det er sket før, og det blev også udtrykt i et beslutningsforslag, som har været omtalt her under debatten, et beslutningsforslag, der fik de fleste partiers stemmer, bl.a. også retsforbundets. Det skal indrømmes, at henstillingen kun syntes at gøre indtryk på elselskaberne et kort stykke tid, for vi må jo indrømme, at kulkøbet dernede er fordoblet i løbet af det sidste år. Vi fik endda under den forrige debat en udtalelse fra daværende handelsminister hr. Arne Christiansen om, at man fra Elsam havde fået at vide, at de ville bringe kulkøbet i Sydafrika til ophør.

Men så vil jeg gerne optræde som en, der vil undskylde Elsam, for der er jo sket mange ting siden da. Der kom jo atter oliekrise, og der skete som følge deraf denne omlægning i kraftværkerne fra olie til kul. Senere kom så alle Polens vanskeligheder med det